

מזת יקזת הכר שזה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מותיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

מעשה של חסד שהציל נשמה אבודה

פֿרשֿתנו פֿותחת בַּמִּצְוֹת
הַדִּלְקוֹת הַמְנוּרָה עַל יְדֵי אֶהְרֹן
הַכֹּהֵן, וְאָמְרוּ חֲז"ל "שִׁבְעַת
שְׁחֻלָּה דַּעְתוֹ שֶׁל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן
עַל שֶׁלֹּא הִשְׁתַּתַּף בַּחֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ עִם שָׂרֵי הַנְּשִׂאִים,
אָמַר לוֹ הַקֹּב"ה שֶׁלֹּךְ גְּדוּלָּה
מִשְׁלָהֶם, שְׂאֵתָה מְדֻלֵּק וּמִטִּיב
אֶת הַנְּרוֹת", אָפְשָׁר לְבָאֵר בְּזֶה
שֶׁאֶהְרֹן הַכֹּהֵן הָיָה אוֹהֵב שְׁלוֹם
וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, וְתָמִיד חָפֵץ כִּי־יֵצֵד
לְרוּחַם וּלְחִיָּק אֶת הַבְּרִיּוֹת.

וְזֶה גַם עֲנִין הַנְּרוֹת, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב 'נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם'
שֶׁאֶהְרֹן הָיָה מַעֲלֶה וּמְרוֹמֵם אֶת
מִי שֶׁנִּחְלַשׁ בַּדַּעְתוֹ, וְזֶה שֶׁאָמַר
לוֹ הַקֹּב"ה שֶׁלֹּךְ גְּדוּלָּה מִשְׁלָהֶם,
עַל דֶּרֶךְ מֶה שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל גְּדוּלָּה
הַכִּנְסַת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִקְבֻלַּת פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, כִּי שְׁלֵמוֹת עֲבוֹדַת ה'
הִנֵּה כְּאִשֶּׁר אָדָם דּוֹאֵג וּמְסִיעַ
לְבָנֵי אָדָם:

וְנִבִּיא כָּאֵן סְפוּר נִפְלָא מִמְּלַמֵּד
אֶחָד בְּעֲנִין זֶה: אֲנִי מְלַמֵּד שְׁנַיִם
רַבּוֹת בְּאֶחָד מִתְלַמְּדֵי הַתּוֹרָה

<< הַמִּשְׁךְ בַּעֲמֻד ד'

לקח מהפרשה

האם אנו מהמתאוננים או מהנאמנים?

שְׂבָאֵר הַרְמֵב"ן שֶׁהִדְלַקְתָּ הַנְּרוֹת
מִסְמַל לְנְרוֹת חֲנֻכָּה שְׂמֵאִירִים
בְּזִמְנֵים הַחֲשׂוּכִים, כְּאִשֶּׁר הַכֹּל
נִרְאֶה חֲסֵר תִּקְוָה בַּעֲמֻק הַהִסְתָּרָה
שִׁבְגָלוֹת - אָנוּ מֵאִירִים אֶת
אוֹר הָאֱמוּנָה, שֶׁחֲלִילָה אָנוּ לֹא
מִתְרַעֲמִים עַל הַקִּשִּׁי, אֲלֹא אֲדַרְבֵּא
מֵאִירִים אֶת כָּל הַטּוֹב וְהַהִשְׁתַּגָּחָה
שֶׁה' מְשַׁיֵּחַ וּמְרַחֵם
עָלֵינוּ וְעַתִּיד
לְגַאֲוֹל אוֹתָנוּ
מִרַב אֲהַבָּתוֹ
אֲלֵינוּ.

אַחַר כֵּן
נֶאֱמַרָה מִצְוַת
הַנֶּפֶת הַלְוִיִּים, שְׁבוּ אָנוּ
רוֹאִים אֶת הַהִכָּתָרָה שֶׁל הַלְוִיִּים
תַּחַת הַבְּכוֹרִים, וְאָנוּ לְמַדִּים מִכֶּךָ
שֶׁכְּאִשֶּׁר אָדָם עוֹשֶׂה אֶת רִצּוֹן ה'
וּמִמְלִיךְ אֶת הַשֵּׁנִי וְאֵינוּ מִרְגִּישׁ
שֶׁזֶה בָּא עַל חֲשׁוֹנוֹ - זֶה מִרְאֶה
שֶׁהוּא נֶאֱמָן לָהּ.

אַחַר כֵּן נֶאֱמַרָה פֶּרֶשֶׁת פֶּסַח
שֵׁנִי, שְׁבוּ מִבְּאֵר שְׁהֶאֱנָשִׁים שְׁהִיוּ
טִמְאִים לִנְפֶשׁ אָדָם לֹא בָּאוּ
בְטַעֲנוֹת עַל מִשֶּׁה לָּמָּה הִצְרַכּוּ
לְהִטָּמֵא וְכֶךָ לֹא לַעֲשׂוֹת אֶת

פֶּרֶשֶׁתְנוּ פֿותחת בַּמִּצְוֹת
דַּעְתוֹ שֶׁל אֶהְרֹן עַל שֶׁלֹּא הָיָה
עִם הַנְּשִׂאִים בַּחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ,
וְאָמַר לוֹ הַקֹּב"ה חֲיֵיךְ שֶׁלֹּךְ
גְּדוּלָּה מִשְׁלָהֶם - שְׂאֵתָה מְדֻלֵּק
וּמִטִּיב אֶת הַנְּרוֹת. אֶהְרֹן הַכֹּהֵן
חָשַׁשׁ שְׂמָא בְּגִלל חֲטָא הֶעֱגֵל
ה' לֹא חָפֵץ שִׁישְׁתַּתַּף בְּקִרְבָּנוֹת
חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ, כְּעֲנִין
שְׂמוּבָא בְּתוֹרַת
כְּהֻנִּים שְׂכִינִין
שֶׁרָאָה אֶהְרֹן
שֶׁלֹּא יִרְדֶּה
שְׂכִינָה בְּזִמְנוֹ
חֲנֻכַּת הַמִּשְׁכָּן,

הָיָה מִצְטָעֵר וְאוֹמֵר
יֹדַע אֲנִי שְׂכַעַס הַקֹּב"ה עָלַי
וּבְשִׁבְלִי לֹא יִרְדֶּה שְׂכִינָה לְיִשְׂרָאֵל
וְגו'. וּלְפִיכֶךָ נִסְמְכָה פֶּרֶשֶׁת זֹאת
לְפֶרֶשֶׁת הַכְּתָרַת הַלְוִיִּים תַּחַת
הַבְּכוֹרִים שֶׁנִּפְסְלוּ מִלְכָּהוּן בְּחֲטָא
הֶעֱגֵל.

אוֹלָם הַקֹּב"ה אָמַר לְאֶהְרֹן 'שֶׁלֹּךְ
גְּדוּלָּה מִשְׁלָהֶם', דּוֹקָא חֲלִישׁוֹת
הַדַּעַת שֶׁהִיָּתָה לְאֶהְרֹן שֶׁמִּרְאֶה עַל
נֶאֱמָנוֹתוֹ לָהּ - שֶׁלֹּא הִתְרַעַם אֲלֹא
הִרְגִּישׁ עֲצָמוֹ כֹּל כֶּךָ שֶׁפֶל וּכְבִּיכּוֹל
לֹא רָאוּי, זֶה מֶה שֶׁעָמַד לוֹ. וְכֵמוֹ

פֶּרֶשֶׁה נִפְלְאָה זוֹ צְרִיכָה לְהִיטֵב לְרַגְלָנוּ: כָּל אֶחָד עוֹבֵר בְּחַיִּים זְמַנִּים שֶׁל קִשִּׁי, וְהַעֲבֹדָה שֶׁלָּנוּ לְהִיטֵב מִהַתְלַמְּדִים שֶׁל מֹשֶׁה, לְהִשָּׁאֵר נֶאֱמָנִים לָהּ, וְלֹא לְהִגָּרֵר אַחֵר הַמִּתְאַוֵּנִים שֶׁרָאוּ תָמִיד רַע. אָדָם שֶׁהוּא כְּפוּי טוֹבָה, יְבַלִּיט תָּמִיד אֶת הַחֲסִירוֹנוֹת וַיַּחֲפֹשׂ תָּמִיד מֶה יֵשׁ לְאַחֲרִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְתָמִיד הוּא יִמָּצֵא וַיַּחֲשֹׁב לְמֶה אֵין לִי מֶה שֵׁיט לְאַחֲרִים.

אוּלָם אָדָם שְׁלוֹבֵשׁ מִשְׁקָפִים שְׂרֹאוֹת אֶךְ טוֹב תָּמִיד, הוּא יֵרָאֶה טוֹב גַּם אִם יֵשׁ קִשִּׁי מִסָּסִים, הוּא יִשְׁמַח וַיְהִי מְאֹשֶׁר מִכֶּךָ שֶׁהוּא חַי וְנוֹשֵׁם בְּכוֹחוֹת עֲצָמוֹ, בְּזִכּוֹת הַגְּדוּלָה לְהִיטֵב יְהוּדִי וְלֹהֵשֶׁתִּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֶת רִצּוֹן ה', בְּזֶה שֵׁיט לוֹ אִשָּׁה וְיִלְדִים וְהוּא לֹא הוֹמְלֵס, הוּא יִתְפַּעֵל מִכֶּךָ שֶׁהוּא יָכוֹל לָלֶכֶת וְאֵין לוֹ נוֹון שְׂרִירִים, הוּא יִשְׁמַח בְּכֶךָ שֵׁיט אֲכָל בְּרוּחַ, וְעוֹד טוֹבוֹת רַבּוֹת שֶׁה' מְרַעִיף עָלָיו. וְאָדָם כְּזֶה נָעִים לִשְׂהוֹת בְּמַחֲצָתוֹ, כִּי תָמִיד הוּא נוֹתֵן וּמִפְרֵגֵן לְאַחֲרִים וְתָמִיד הוּא רוֹאֶה בָּהֶם טוֹב.

חז"ל דוֹרְשִׁים עַל הַפֶּסוּק "מֶה יִתְאַוֵּן אָדָם חַי - דִּיּו חַיִּים שְׁנִתַּתִּי לוֹ", וּפִרְשׁ רַשִּׁ"י "לְמֶה יִתְרַעַם אָדָם עַל הַקּוֹרוֹת הַבָּאוֹת עָלָיו, אַחֵר כָּל הַחֲסָד שֶׁאֵנִי עוֹשֶׂה עִמּוֹ שְׁנִתַּתִּי לוֹ חַיִּים וְלֹא הִבֵּאתִי עָלָיו מִיתָה". אֵין סֶפֶק שֶׁכָּל קִשִּׁי מִיִּסֵּר וּמִצָּעֵר מְאֹד, אוּלָם עָלֵינוּ לְשִׁמוּחַ שֶׁאֵין לָנוּ דְּבָרִים קָשִׁים יוֹתֵר. בִּלְעֲשֶׂה עֵסֶק כָּל הַיּוֹם מִהַקְשִׁיִּים לְמִינֵיהֶם וְלֹא נִתְרַעַם בַּפֶּרֶט אִם זֶה רַק בְּזִיזוֹנוֹת וְלֹא מַחֲלָה בַּגּוּף, הֵן אֶמֶת שֶׁעַל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַכֹּל שֶׁלֹּא לְהִתְיַסֵּר, וְאִם מִצָּעֵרִים אוֹתוֹ עָלָיו לִנְקוּט בְּכָל הַפְּלִים הָעוֹמְדִים לְרִשּׁוֹתוֹ בְּכִדִּי שֶׁלֹּא יִנָּזֵק וַיִּצְטָעֵר מִהָעוֹמְדִים כְּנִגְדּוֹ, אוּלָם כְּשֵׁיט כְּבֹר לְאָדָם קִשִּׁיִּים רָאוּי לִזְכוֹר שֶׁאִף אֶחָד לֹא חַי כָּאֵן לִנְצַח וְלֹא לַעֲשׂוֹת עֵסֶק מֵאַנְשִׁים שֶׁגַּם כֶּךָ יִחַלְפוּ וּמִזְמַנִּים שֶׁגַּם כֶּךָ יַעֲבֹרוּ.

וּלְפִיכֶךָ נִצְטוּיָנוּ לְבָרֵךְ בְּרֻכּוֹת רַבּוֹת לְפָנֵי כָּל הַנָּאֶה, לְהִיטֵב שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְרַגֵּל לְבָרֵךְ, לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָל הַטוֹב שֶׁהוּא מְקַבֵּל וְלֹא לְרֹאוֹת זֹאת כְּמוֹבֵן מֵאֲלָיו. כְּאִשֶּׁר אָנוּ מְבָרְכִים 'בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת' נִתְבּוֹנֵן עַל הַיִּלְדִּים - הַפְּרוֹת הַמִּתְקִים שֶׁה' בָּא עִבְרָנוּ, עַל הָאִשָּׁה, עַל רַבּוֹתֵינוּ מְאִירֵי דְרָכֵינוּ, הַחֲבֵרִים, וְכֵן הֵלָאֵה. כָּל פֶּעַם נִחְשֵׁב עַל דְּבַר חֲדָשׁ, וְכֶךָ נִהְיָ בִקְשֵׁר שֶׁל אֲהָבָה וְשִׂמְחָה עִם הַבּוֹרֵא יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא טוֹב וּמְטִיב לְכָל, וְכִאֲשֶׁר נִחְיָה בְּרוּחַ זוֹ נִהְיָ מְאֹשֶׁרִים וְשִׂמְחִים בַּחֲלֻקְנוּ הַטוֹב בְּזֶה וּבִבְּאֵה.

הַפֶּסֶח, אֵלֶּא שֶׁאֵלּוּ לְמֶה נִגְרַע, אָנוּ מְבַקְשִׁים לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסֶח. וְעַל יָדָם נִתְחַדֵּשׁ חֲדוּשׁ מִיָּחָד, שֶׁאֲפָשֵׁר לָקִים מִצְוָה גַּם לְאַחֵר זְמַן הַמִּצְוָה, כִּי כְּאִשֶּׁר אָדָם לְבוֹ טְהוֹר לְפָנֵי ה' וְאֵינוּ מִתְרַעַם, אִזִּי ה' מְחַדֵּשׁ עֲבוּרוֹ דְּבָרִים חֲדָשִׁים כְּרִצּוֹנוֹ הַטוֹב.

אַחֵר כֶּךָ נֶאֱמָרָה פֶּרֶשֶׁת הַמַּסְעוֹת שֶׁכָּלל יִשְׂרָאֵל נִסְעוּ וְחָנוּ עַל פִּי ה', הִיסוֹד שֶׁל הַמַּסְעוֹת; שֶׁעַל כָּל יְהוּדִי לְדַעַת שֶׁכָּל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו זֶה עַל פִּי ה'. לְפַעְמִים כָּלל יִשְׂרָאֵל הָיוּ צְרִיכִים לְפָרֵק אֶת הָאֹהֶל מִיַּד כְּשִׁסִּימוּ לְבָנוֹתוֹ, וְכָל זֶה בְּכִדִּי לְלַמְּדוֹ נֶאֱמָנוֹת לָהּ בְּכָל מִצְבָּה, גַּם כְּשִׁזְזָה קִשָּׁה, גַּם כְּשֶׁלֹּא מוֹבֵן לְמֶה בְּדִיוֹק עֲכָשׁוּ, צָרִיךְ לָלֶכֶת לְמָקוֹם אַחֵר; לֹא בָּאֵנוּ לְעוֹלָם בְּכִדִּי לַעֲשׂוֹת אֶת מֶה שֶׁנִּרְאָה לָנוּ לַעֲשׂוֹת, אֵלֶּא אֶת מֶה שֶׁרִצּוֹן ה' שֶׁנַּעֲשֶׂה, וְאִם רִצּוֹן ה' שֶׁנִּלָּךְ אוֹ שֶׁנַּעֲצֹר - זֶה מֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה.

אַחֵר כֶּךָ נֶאֱמָרָה פֶּרֶשֶׁת הַחֲצוּצוֹת בַּמַּסְעוֹת בְּמִלְחָמוֹת וּבְמוֹעֲדִים, לְלַמֵּד שֶׁגַּם בְּזְמַן שֶׁל שִׁגְרָה, גַּם בְּזְמַנִּים שֶׁל מִלְחָמָה וְקִשִּׁי, וְגַם בְּזְמַנִּים שֶׁל שִׂמְחָה - תָּמִיד צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם ה' לְהוֹדוֹת וּלְבַקֵּשׁ, לְחַיּוֹת אֶת כָּל הַזְּמַנִּים מִתּוֹךְ קִרְבָּת ה', וְזֶה שֶׁנֶּאֱמָר אַחֵר כֶּךָ פֶּרֶשֶׁת "וַיְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ" כָּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹסֵעַ, וַיֵּשׁ אוֹיְבִים מִסְבִּיב, וְעָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ "קוֹמָה ה' וַיַּפְּצוּ אֲבִיבֶיךָ" לְדַבֵּר עִם ה' וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עַל כָּל דְּבַר.

אַחֵר כֶּךָ נֶאֱמָרָה פֶּרֶשֶׁת הַמִּתְאַוֵּנִים, שֶׁלְמִרוֹת שֶׁהָיָה לָהֶם אֶת הַמֶּן שֶׁהָיוּ בוֹ כָּל טוֹב הֵם הִתְלוֹנְנוּ, כִּי כְּאִשֶּׁר אָדָם לֹא רוֹאֶה טוֹב, גַּם אִם יְהִי לוֹ הַכֹּל הוּא יִמָּצֵא עַל מֶה לְהִתְלוֹנֵן. וְזֶה צוּרָה לְמֹשֶׁה לְקַחַת שְׂבָעִים זִקְנִים שֶׁהָיוּ הַשּׁוֹטְרִים בְּמִצְרַיִם וּקְבָלוּ מַכּוֹת מִהַמִּצְרִיִּים וְשִׁתְקוּ מִרַב רַחֲמִים עַל כָּלל יִשְׂרָאֵל, לְלַמֵּד שֶׁכְּנִגֵּד הַמִּתְאַוֵּנִים יֵשׁ אֶת הַתְלַמְּדִים הַנֶּאֱמָנִים שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁגַּם בְּזְמַנִּים הַקָּשִׁים שֶׁל שַׁעֲבוּד מִצְרַיִם הֵם לֹא הִתְרַעְמוּ, וּלְפִיכֶךָ הֵם נִבְחָרוּ לְלַמֵּד אֶת כָּלל יִשְׂרָאֵל עַיִן טוֹבָה מֶה הִיא.

אַחֵר כֶּךָ נֶאֱמָר שֶׁאֲלָדָד וּמִיָּדָד הִתְנַבְּאוּ שִׁמְשֵׁה רַבֵּנוּ לֹא יִכְנָס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעִינֵי הַטּוֹבָה שִׁמַּח בָּהֶם לְמִרוֹת שֶׁכֶּסֶף מְאֹד לְהַכְנִס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי מֹשֶׁה הָיָה נֶאֱמָן לָהּ וּקְבָל אֶת רִצּוֹן ה' בְּכָל לְבוֹ. וְזֶה שִׁמְשֵׁה אָמַר "מִי יִתֵּן כָּל עַם ה' נְבִיאִים", הַלּוֹאִי שֶׁכָּלֵם יְהִי קְרוֹבִים לָהּ. לְלַמְּדוֹ שֶׁנֶּאֱמָנוֹת וְעַיִן טוֹבָה שְׁלוֹבִים זֶה בְּזֶה, כְּאִשֶּׁר אָדָם מֵאֲמִין שֶׁה' הוֹלִיךְ אוֹתוֹ וְדוֹאֵג לוֹ, הוּא שִׂמַּח שֶׁיְהִיָּה לְכָלֵם, בְּרַם כְּאִשֶּׁר אָדָם חָסֵר אֱמוּנָה יֵשׁ לוֹ עַיִן צָרָה, כִּי הוּא כָּל הַזְּמַן חוֹשֵׁב וְדוֹאֵג שֶׁלֹּא יִקְחוּ לוֹ.

צרכנו, ונסמך לך מצות תקיעה בחצוצרות "ביום שמחתכם ובמועדיכם", שמסמל על זעקה של הודאה מרב טוב, ללמדנו שנסמך לתפלה הודאה, היות שכאשר אדם מבקש רק מתוך קשי וצער, זה מראה על חסרון - שרק כשקשה לו הוא נזכר לבקש מה'.

ולפיכך נצטוונו לסמך גאולה לתפלה, לפני שאדם נגש להתפלל, עליו להתבונן בכל הטוב שה' נותן לנו, שהציל אותנו ממות, שהציל את אבותינו ושהביא אותנו לארץ הקדש, שלא נטמענו בין אמות העולם, ולא נסחפנו אחרי אותם שאינם שומרים תורה ומצוות רח"ל - להודות לקב"ה ורק אחר כך לבקש שנוצח תמיד להיות קרובים אליו, וכן על כל צרכינו שבהוה ושבעתיד.

נקדים תפלה לפני שזקוקים לישועה כגון שלפני שגולד לאדם ילדים נבקש שיהיו עובדי ה' ושיצליחו, שיהיו בריאים בגופם ונפשם, מלבד מה שהתפלה פועלת ומביאה לאדם הצלחה לדורי דורות, היא גם מקשרת את האדם עם הבורא 'תברך וה' יושב ומצפה שנפנה אליו ונבקש ממנו על כל משאלות לבנו.

בפרשתנו מאריכה התורה בסדר המסעות "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו", ואפלו שלפעמים כאשר אדם בקשי עם ישראל חנו הם הצטרכו לנסע שוב כמו שנאמר "ויש אשר יהיה הענן מערב עד בקר ונעלה הענן בבקר ונסעו", וכל זה בכדי ללמדנו נאמנות. כאשר כלל ישראל היו במדבר הם עברו קורס באמונה שאנו ביד ה' והוא מוליך אותנו כרצונו, וגם אם זה לא נח לנו לא נתרעם חלילה אלא נשמח שאנו בידיו הרחמאות של הבורא שעשה הכל לטובתנו.

בימים אלו שאויבי ישראל נשאו ראש רחמנא לצלן, אנו מרגישים בחוש שאין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים שמוליך אותנו במסלול הטוב ביותר בכדי לקרבנו אליו ובכדי להחיש את גאולתנו.

...

נצטוונו בפרשתנו להריע בחצוצרות בזמן של מלחמה, וכתב הרמב"ם "מצות עשה מן התורה לזעק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שלא תבוא על הצבור". התורה הקדושה מצוה את האדם לזעק לקב"ה, לפנות אליו ולדבר אתו על כל

חז"ל מספרים על בתו של רבי

עקיבא שהיתה צריכה להפטר ביום חתנתה, ובזכות מעשה חסד שעשתה עם העני נצלו חייה. לפעמים אדם ממחר מאד ומישהו בדיוק מבקש ממנו טובה, או שאדם רוצה להספיק דבר מסים ומישהו בדיוק מבקש לשוחח עמו ולפרק לפניו את אשר בלבבו, ועלינו לדעת שלא אנו עושים חסד עם הנזקק, אלא הוא עשה עמנו חסד.

חסד. כענין שמוכא במגלה שהיה נראה שבעז עשה חסד עם רות והאמת שבזכות רות זכה להקים את כל מלכות בית דוד ביום האחרון ולשים לעצמו שארית לנצח נצחים תחת כל שמים בניו שנפטרו.

היה מעשה שאדם יצא לרכבו בכדי להביא משהו לחברו וגלה ששכח שם את אחד הילדים, כי ה' העמיד אתו במבחן והוא עמד בזה בגבורה. לפעמים נגזר על האדם ענש, ובזכות מעשה חסד, בזכות התגברות על המדות הוא זוכה להנצל מכך. דוקא כשקשה, דוקא כשאדם מרגיש שהוא לא מסגל יותר ולתת למי שדוחק אתו הצדה אז זה הגדלה להתעלות ולתת הרגשה טובה. יזכנו ה' לזכר תמיד שאנו בעולם של נסיון, וכך יהיה לנו כח לעמוד בקשיים ובנסיונות ולזכות לכל טוב בזה ובכא.

בפרשתנו ישנה מצוה מאד מעניינת - מצות הנפת הלויים, ורמוז בזה לרומם ולגדל כל יהודי ויהודי. וזה המבחן שלנו בחיים להיות עם עין טובה, לראות שהשני נבחר להיות לוי לשמש לפני ה', ולרומם אותו ולתת לו את הגדלה בשמחה. הן אמת שזה נסיון מאד קשה, לראות שלשני יש ילדים מצליחים או שהוא התחתן או שיש לו פרנסה ברוח בזמן שאדם עצמו

מצפה לכל זה וישועתו בוששת מלבא, אולם עלינו לדעת שזה הנסיון שלנו, ה' בוחן את האדם כיצד הוא מתנהג בזמן הזה, אם הוא עומד במבחן ומפרגן לשני בעין טובה - ה' נותן לו כל טוב.

זה מה שאמר חז"ל שאלו ידע בעז שהתורה תכתב עליו "ויצטב לה קלי" הוא היה מכין לה עגלים מפטמים. חז"ל מזהירים אותנו שכל מעשינו בספר נכתבים, כל דבור טוב, כל שיחה נאה כדגמת שיחת בעז, נעמי ורות, הכל נכתב במגלה; ואדם צריך להיות חכם ולכתב דברים טובים על ידי שידבר דברים טובים עם בני ביתו ועל ידי שיתן לאחרים בעין טובה. חז"ל דורשים על הפסוק "ומגיד לאדם מה שחוו" - אפלו שיחה קלה שבין איש לאשתו עתיד לתן עליה את הדין - כאשר אדם מפרגן מלים טובות בבית, הוא יקבל על כך חיי נצח.

לא חשבתני יותר על הילד הזה שכל הסימנים מעידים שהוא במצוקה, למה לא סייעתי לו.

באותם זמנים לא היה כל כך את המשג של אבחונים וטפולים וגשיים, ואני החלטתי לקחת את הילד הזה כפרוייקט, פניתי לבורא עולם ואמרתי, 'רבונו של עולם הפקדת בידי ילד עם נשמה טהורה שעובר מעברים לא קלים, אני מצטער מאד שלא מספיק עמדת לי לעזרה ואני מבקש ממך שתתן לי כח ודעת איה לסייע לו, כשהגעתי לבית הייתי נסער במחשבותי, כשרעיתי שאלה אותי מה קרה ספרתי לה על אתו ילה, היא הציעה שנומין אתו אלינו למחרת בסיום הלמודים, היא יצרה קשר עם אמא של הילד והיא הסכימה בחפץ לב שהילד יבוא אלינו.

למחרת בסיום הלמודים קראתי ליוסלה ואמרתי לו שהיום הוא יצטרף אלי, ראיתי אשר על פניו, כשהגענו הביתה, הילדים שלי קבלו אתו בחביבות והוא קבל ארוחה מזינה, אחר כך הכנסתי אתו לחדר שבו אני מכין את החומר שאני אמור ללמד למחרת, ואמרתי לו שאני ישמח אם הוא ילמד אתי את מה שנלמד למחרת בפתה, הוא שמח מאד, כך כל יום הוא בא אלי הביתה ולמדנו יחד, ב"ה הוא התחבר לילדי וזה ממש החיה אתו, גם בלמודים, הוא הלך והשתפר, וכך גם בחברה, בשנה שאח"כ המשיכתי ללמוד אתו, מהתלמוד תורה הוא עלה לישיבה טובה, וכיום הנו אברך בעל משפחה מברכת ומפארת.

הקשר בינו נמשך עד היום, בבית של בנו הבכור הבחנתי באתו דוד שנשג אלי כחמש עשרה שנה קודם לכן, ואמר לי דברים שמהדהדים באוזני עד עכשיו, כשהוא הבחין בי הוא נגש אלי לחץ את ידי בחמימות ואמר לי 'דע לה שכל מה שאתה רואה כאן זה בזכותך', יום קודם שנשגתי אליה בזמנו, יוסלה ספם עם חבר שהם ילכו לעבד יום שלם במקום שלא שומרים תורה ומצוות, ואתה הצלת אתו ברגע האחרון, אני לא רוצה לדמין מה היה אתם היום, אלו לא קרבת אתו באותו זמן.

אני מעלה את הדברים על גבי הגליון בכדי שידע לפקח עינים על האנשים שבסביבתנו, לפעמים זה תלמידים, לפעמים זה שכן מסים או חבר שעובר זמנים של קשי והעבודה שלנו לא להתעלם ולא לחשב רק על עצמנו, אלא להאיר פנים ולסייע לכלם, וכך לזכות לחיי נצח בזה ובבא.

בירושלים עיר הקודש, בשנה השלישית מאז שהתחלתי ללמד היה לי ילד בפתה בשם יוסלה שמהיום הראשון הבנתי שתהיה לי התמודדות לא קלה עמו, בדרך כלל ביום הראשון כלם ממשמעים ומתנהגים כראוי ומשתפים פעלה, אבל הוא היה בעולם משלו, הרגשתי שהוא לא מתחבר למה שאמרתי, אחרי כמה ימים ראיתי שהמצב לא משתפר, קראתי לו בסיום הלמודים ושאלתי אתו האם הוא נהנה בפתה, הוא השיב לי שהכל טוב ולא רצה כ"כ לדבר יותר נסיתי ליצר קשר עם אביו אבל הוא התחמק ממני ולא יצא לי לשוחח עמו כראוי על המצב של בנו.

היו פה ושם כמה ימים שהוא לא בא ללמודים, כששאלתי אתו למה הוא מחסיר, הוא הביא לי אשור מהוריו שהוא נעדר בידיעתם, פה ושם הוא היה קצת מתפרץ ולא מתנהג כראוי ואני הענשתי אתו בהתאם, לא קשרתי את כל מה שראיתי אצלו, וחשבתני שהוא פשוט ילד רע שצריך לתת לשנה לעבר בלי להתעמת אתו יותר מדי. כך חלפו להם השבועות והחדשים, הייתי עסוק עם שאר ילדי הפתה ועם כל מיני אתגרים שהיו לי באותה תקופה, ואותו ילד נדחק לירכתי מחי.

יום אחד בימים שאחרי חנוכה בעת שהלמודים הסתימו, יצאתי משערי התלמוד תורה לכוון רכבי, לפתע נגש אלי אברך ושאל אותי אם אני הרבה של פתה ז', כשהשבת בחיוב, הוא שאל אם אני המלמד של יוסלה, אמרתי לי שכן, ואז הוא אמר אני רוצה לשוחח איתך מספר דקות, וכך היו דבריו, 'אני אח של אמא שלו, המצב בבית לא פשוט, אני לא יכול כל כך לקרס אבל הילד סובל מאד וקשה לו בבית, הוא הילד הקטן, כל האחים שלו כבר בישיבות גדולות והוא נאלץ לשאת את ההתמודדות הלא קלה שבבית על גבו החלוש והפאוב', הוא לא האריך על המצב אבל הוא סים את דבריו ואמר, 'אני חשב שבתור מלמד עליך לראות איה אפשר להציל את הנשמה של הילד הזה, שלא תלך לאבוד, גם כך הוא מסתובב רבות ברחוב ולא מגיע ללמודים, ואני לא יודע מה יהיה אתו בהמשך'.

אמרתי לו שאשתדל לסייע, והמשיכתי לרכב, האמת שהדברים שיצאו מלבו הפאוב של הדוד נפלו עלי כרעם ביום בהיר, הרגשתי צביטה חזקה בלב, שאלתי את עצמי היכן הייתי עד עכשיו, האם אני בא ללמודים רק בכדי ללמד ולקבל משכורת בלבד, היכן הלב היהודי שלי, למה